

ОСАДЧИЙ Михайло Григорович (22. 03. 1936, с. Курмани, нині Ромен. р-ну Сум. обл. — 05. 07. 1994, Львів) — журналіст, письменник, учасник правозахисного руху. Закін. Львівський університет (1958). Відтоді працював на Львів. телестудії; від 1960 — у Львів. університеті; водночас 1963–64 — інструктор з преси Львів. обкому партії. Виступав у обл. і респ. пресі як журналіст і літературознавець, а також публікував художні твори. 1965 захистив канд. дис. «Журналістська діяльність Остапа Вишні (1919–1933)». 28 серпня 1965 заарешт., 18 квітня 1966 за звинуваченням у проведенні антирад. агітації і пропаганди засудж. до 2 р. таборів суворого режиму. Вид-во «Каменярь» видрукувало збірку його поезій «Місячне поле», весь наклад якої знищено після арешту. Покарання відбував у таборах в Мордовії (РФ). В ув'язненні у грудні 1966 в О. конфіскували зошит з перекладами Ф. Гарсія Лорки, поетів країн Балтії і влас. віршами. Після звільнення працював робітником на Львів. комбінаті глухонімих. Написав біогр. повість про Остапа Вишню «Геній сміху, або Зустріч із вождем» (розкрив маловідомі факти стосунків літераторів з парт. вождями 1920-х рр.), 1968 поширив у самвидаві автобіогр. повість «Більмо», яку

через дисидентів Москви передав на Захід (перше вид. — Париж; Балтимор, 1971). Згодом вона була перекладена англ., нім., франц., іспан., рос., китай. мовами, мала знач. резонанс у світі. У січні 1972 заарешт. вдруге, у вересні того ж року засудж. до 7 р. таборів особл. режиму і 3 р. заслання. Брав активну участь в акціях протесту — голодівках, 1977 написав листа ген. секр. ЦК КПРС Л. Брежнєву, 1978 — президенту США Дж. Картеру (просив надати йому амер. громадянство). 1977 обраний почес. чл. Швейцар. ПЕН-клубу, 1978 укр. діаспора присудила О. літ. премію ім. І. Франка. Від 1979 — на засланні у Респ. Комі (РФ), де за нез'ясов. обставин згорів склад, який охороняв О. Йому пред'явлено позов на 1500 крб, повідомлено про порушення кримінал. справи (макс. термін — 3 р. позбавлення волі) й оголошено, що якщо він виплатить вартість збитку, завданого пожежею, то справа буде припинена. Необхідну суму О. перевів телеграфом А. Сахаров. Після заслання повернувся до Львова. Довго не мав роботи, згодом працював вантажником, двірником, кочегаром. Один із ініціаторів створення Укр. асоц. незалеж. твор. інтелігенції (1987), ред. самвидав. ж. «Кафедра» (1988). У 1991 здобув докторат в УВУ, від 1993 працював доцент кафедри журналістики Львів. університету. У різний час опубл. твори О.: «Quos ego: Поезії» (1969), [Вірші] // «Поезія з-за колючих дротів» (1978; обидві — Мюнхен), «Скифський олтар: Поезії» (Нью-Йорк, 1990), «Осадчий М. Проза» (Л., 2009). У Сумах ім'ям О. названо провулок.

Рекомендована література

1. Світличний І. Коли входиш у літературу // Вітчизна. 1960. № 6;
2. Багрій Р. Мотиви екзистенціалізму і абсурду у творах В. Шевчука та М. Осадчого // Сучасність. 1988. № 2;
3. Холодний М. Голгофа М. Осадчого: Штрихи до портрета. К., 1996.

В. В. Овсієнко

Бібліографічний опис:

Осадчий Михайло Григорович / В. В. Овсієнко // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2022. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-76810>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).